

На основу члана 100. став 9. Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 – др. закон 73/18, 27/18 – др. закон, 67/19, 6/20 – др. закони, 11/21 – аутентично тумачење, 67/21 и 67/21 – др. закон) и члана 25. став 1. Закона о Влади, („Службени гласник РС” , бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС, 44/14 и 30/18 – др. закон),

Министар без портфеља, који на основу Одлуке председника Владе 01 број 035-00-9/2023 од 30. маја 2023. године, објављене у „Службениом гласнику РС”, број 44/23, врши овлашћења министра просвете, доноси

СТРУЧНО УПУТСТВО

за спровођење уписа у прву годину студијских програма основних и интегрисаних студија на високошколским установама чији је оснивач Република Србија за школску 2023/2024. годину

1. Уводне напомене

Стручним упутством за спровођење уписа у прву годину студијских програма основних и интегрисаних студија на високошколским установама чији је оснивач Република Србија (у даљем тексту: Упутство) ближе су уређени начин и поступак спровођење уписа у прву годину студијских програма основних и интегрисаних студија на високошколским установама чији је оснивач Република Србија за школску 2023/2024. годину (у даљем тексту: упис).

У циљу осигурања регуларности и квалитетног спровођења уписа, Упутством се ближе уређује упис:

- лица са инвалидитетом,
- припадника ромске националне мањине,
- држављана Републике Србије који су школској 2022/2023. години средњу школу завршили у иностранству,
- припадника српске националне мањине из суседних земаља,
- лица која немају јавну исправу о стеченом средњем образовању,
- страних држављана,
- страних држављана у статусу миграната/тражилаца азила.

Високошколске установе могу уписати студенте у статусу студента чије се студије финансирају из буџета највише до броја утврђеног одлуком Владе о броју студената за упис у прву годину студијских програма основних струковних, академских и интегрисаних студија који се финансирају из буџета Републике Србије за високошколске установе чији је оснивач Република Србија у школској 2023/2024. години.

У оквиру непопуњеног броја студената чије се студије финансирају из буџета за одређени студијски програм, утврђеног одлуком Владе, високошколска установа на тај студијски програм може уписати студенте који су се квалификовали за упис на студије у статусу студента који сам финансира студије.

На истом степену студија студент може бити уписан у прву годину студија у статусу студента чије се студије финансирају из буџета само једанпут.

Укупан број студената уписаних на студијски програм, који укључује: број основних буџетских места, број буџетских места дефинисан афирмативним мерама, број буџетских места опредељен за држављане Републике Србије који су у школској 2022/2023. години стекли страну средњошколску исправу, у складу са одлуком Владе и број уписаних студената који сами финансирају студије, не може бити већи од броја студената утврђеног дозволом за рад високошколске установе.

2. Упис лица са инвалидитетом и припадника ромске националне мањине

Упис који се врши применом афирмативних мера, за лица са инвалидитетом и за лица који су припадници ромске националне мањине, спроводи се у складу са Програмом афирмативне мере уписа лица са инвалидитетом, Смерницама за прилагођавање пријемног испита особама са инвалидитетом које желе да се упишу на студије применом афирмативне мере за лица са инвалидитетом, односно у складу са Програмом уписа студената припадника ромске националне мањине.

Студенти уписани применом афирмативне мере остварују право на исхрану и смештај у складу са Законом о ученичком и студентском стандарду („Службени гласник РС”, бр. 18/10, 55/13, 27/18 – др. закон и 10/19) и Конкурсом за пријем студената високошколских установа у Републици Србији у установе за смештај и исхрану студената, за школску 2023/2024. годину.

Садржај Програма афирмативне мере уписа лица са инвалидитетом, Програма уписа студената припадника ромске националне мањине, Смерница за прилагођавање пријемног испита особама са инвалидитетом које желе да се упишу на студије применом афирмативне мере за лица са инвалидитетом и Изјаве о припадности ромској националној мањини дати су у прилозима 1, 2, 3 и 4, који су одштампани уз ово упутство и чине његов саставни део.

3. Упис држављана Републике Србије који су у школској 2022/2023. години стекли страну средњошколску исправу

Држављанин Републике Србије који је у школској 2022/2023. години средњу школу завршио у иностранству, односно који је страну средњошколску исправу стекао завршавањем акредитованог програма у средњој школи у

Републици Србији, ималац је стране средњошколске исправе која подлеже поступку признавања стране школске исправе (у даљем тексту: ималац стране средњошколске исправе).

Ималац стране средњошколске исправе може остварити право уписа у прву годину студија у оквиру буџетске квоте утврђене одлуком Владе за држављане Републике Србије који су у школској 2022/2023. години стекли страну средњошколску исправу, у другом уписном року.

Ималац стране средњошколске исправе може бити уписан на студије у статусу студента чије се студије финансирају из буџета ако се квалификује до броја студената чије се студије финансирају из буџета утврђеног одлуком Владе за ту категорију кандидата.

Са потврдом Агенције за квалификације (у даљем тексту: Агенција) да је у току поступак признавања стране средњошколске исправе, или доказом да је предат захтев за признавање, ималац стране средњошколске исправе може се пријавити за упис у прву годину студија и у првом уписном року.

Ималац стране средњошколске исправе који стиче диплому полагањем ИБ матуре, у првом уписном року високошколској установи доставља потврду средње школе да је положио све испите предвиђене програмом за стицање међународно признате матуре (International Baccalaureate Diploma Programme).

Имаоца стране средњошколске исправе који у првом уписном року оствари право уписа на студије у оквиру одлуком Владе утврђеног броја основних буџетских места, односно у оквиру утврђеног броја самофинансирајућих места, високошколска установа може условно уписати у прву годину студија, уз обавезу достављања решење Агенције о признавању средњошколске исправе до почетка наставе.

4. Упис припадника српске националне мањине из суседних земаља

Припадник српске националне мањине из суседне земље у школској 2023/2024. години може се уписати прву годину студија под истим условима као држављанин Републике Србије, укључујући и право на упис на студије у статусу студента који се финансира из буџета.

Суседне земље у смислу овог упутства су: Мађарска, Румунија, Република Бугарска, Република Северна Македонија, Република Албанија, Босна и Херцеговина, Република Словенија, Република Хрватска и Црна Гора.

Приликом подношења пријаве и прописане документације за упис на студије, кандидат високошколској установи подноси и изјаву у писаној форми да је припадник српске националне мањине. Високошколска установа објављује модел изјаве на својој интернет страници.

Садржај Изјаве о припадности српској националној мањини дат је у Прилогу 5, који је одштампан уз ово стручно упутство и чини његов саставни део.

5. Упис лица која немају јавну исправу о стеченом средњем образовању

Лице које нема јавну исправу о стеченом средњем образовању зато што је евиденција, односно архивска грађа о томе уништена или нестала, уместо те јавне исправе подноси решење о утврђивању стеченог средњег образовања које доноси основни суд у ванпарничном поступку, у складу са чланом 84. Закона о средњем образовању и васпитању („Службени гласник РС”, бр. 55/13, 101/17, 27/18 – др. закон, 6/20, 52/21, 129/21 и 129/21 – др. закон).

6. Упис страних држављана

Страни држављани уписују се у прву годину студија под истим условима као и држављани Републике Србије у погледу претходног образовања, на начин уређен Законом о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 73/18, 27/18 – др. закон, 67/19, 6/20 – др. закони, 11/21 – аутентично тумачење, 67/21 и 67/21 – др. закон) и општим актом самосталне високошколске установе.

7. Упис страних држављана у статусу миграната/тражилаца азила

Страни држављани у статусу миграната/тражилаца азила уписују се у прву годину студија под истим условима као и држављани Републике Србије.

8. Пријављивање и упис кандидата

Пријављивање и упис кандидата у прву годину студија одвија се према условима конкурса за упис студената у прву годину основних и интегрисаних студија на високошколским установама чији је оснивач Република за школску 2023/2024. годину, према динамици и роковима утврђеним конкурсом који високошколска установа објављује на својој интернет страници.

Високошколским установама се препоручује да кандидати који су као ученици трећег или четвртог разреда средње школе освојили прву, другу или трећу награду на државном такмичењу у чијој организацији учествује Министарство или на међународном такмичењу не полажу пријемни испит из одговарајућег предмета, а у складу са општим актом високошколске установе.

Одлука о евентуалном ослобађању или умањењу школарине за студента који се упише у прву годину студија у статусу студента који сам финансира студије доноси високошколска установа.

Ради ефикасног и правовременог спровођења уписа и обавештавања јавности у средствима јавног информисања о току уписа потребно је остварити сарадњу са Министарством.

Високошколске установе ће у року од 24 часа након завршетка пријављивања, односно уписа у сваком уписном року, доставити Министарству податке од значаја за упис студената у школску 2023/2024.

годину (број буџетских студената који се уписују у школску 2023/2024. годину утврђен одлуком Владе, број уписаних буџетских студената у првом уписном року, број уписаних буџетских студената у другом уписном року, планирани број самофинансирајућих студената за упис у школску 2023/2024. годину, број уписаних самофинансирајућих студената у првом уписном року, број уписаних самофинансирајућих студената у другом уписном року) уношењем тих података у Јединствени информациони систем просвете (у даљем тексту: ЈИСП).

Податке који се уносе у ЈИСП базу универзитет ће за факултете у свом саставу, односно друга самостална високошколска установа, доставити Министарству и у папирном облику, у року од десет дана од дана завршетка уписног рока.

9. Ступање на снагу

Ово стручно упутство ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Број 612-00-00689/2023-06

У Београду, 16. јуна 2023. године.

Министар,

Ђорђе Милићевић, с.р.

Прилог 1

ПРОГРАМ АФИРМАТИВНЕ МЕРЕ УПИСА ЛИЦА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Упис у прву годину студија

1. У оквиру Програма афирмативне мере уписа лица са инвалидитетом у прву годину основних и интегрисаних студија на високошколским установама чији је оснивач Република у школској 2023/2024. години, могу бити уписани кандидати:

- корисници колица или лица која се отежано крећу,
- са делимичним или потпуним оштећењем вида (слепи и слабовиди),
- са делимичним или потпуним оштећењем слуха (глуви и наглуви),
- који имају потешкоће у учењу (дислексија, дисграфија, дискалкулија),
- који имају тешкоће у говору,
- са хроничним обољењима (хемофилија, епилепсија, дијабетес тип 1, малигна обољења),
- са психолошким или менталним тешкоћама.

Приликом подношења пријаве и прописане документације за упис на студије високошколској установи, кандидат подноси и један од следећих докумената:

- решење надлежног органа о постојању телесног оштећења,
- решење о праву на додатак за туђу негу и помоћ,
- мишљење Интерресорне комисије,
- мишљење ректора Универзитета у Београду о статусу кандидата за упис у високошколске установе у саставу Универзитета у Београду,
- потврду удружења које заступа студенте са инвалидитетом, за високошколске установе које немају формирано надлежно тело за подршку кандидатима и студентима са инвалидитетом*.

1* Кандидати који конкуришу за упис високошколске установе која нема надлежно тело/канцеларију за подршку кандидатима и студентима са инвалидитетом достављају медицинску документацију удружењу студената са хендикепом из града у ком се налази високошколска установа, које упућује препоруку одговарајућој високошколској установи о стицању права кандидата на коришћење Програма афирмативне мере

Медицинску документацију из претходног става мора издата надлежна здравствена институција и не сме бити старија од шест месеци. Неопходно је да се на основу лекарског извештаја може закључити на који начин инвалидитет/здравствено стање утиче на исходе учења и свакодневно функционисање кандидата.

Високошколске установе су у обавези да приложена документа користе само у ову сврху и да их чувају у складу са законом о заштити података о личности.

2. Упис на високошколску установу у оквиру Програма афирмативне мере уписа студената са инвалидитетом у оквиру квоте која је одобрена одлуком Владе за ову афирмативну меру може да оствари студент који је положио пријемни испит.

После завршеног полагања пријемног испита/испита за проверу склоности и способности, кандидати из тачке 1, који су положили пријемни испит/испит за проверу склоности и способности, рангирају се на посебној ранг листи, са које високошколска установа уписује највише онолико кандидата колико је одобрено одлуком Владе за ову афирмативну меру.

Кандидати који се на овај начин не упишу, рангирају се са осталим кандидатима за редовна буџетска места.

Праћење

Приликом уписа на више године студија, студенти који су уписани на основу Програма афирмативне мере у статусу студената који се финансирају из буџета, не рангирају се са осталим студентима, већ задржавају буџетски статус уколико остваре 36 ЕСПБ, у складу са Законом о високом образовању.

Високошколска установа је дужна да у свом информационом систему води евиденцију о студентима који су на основу Програма афирмативне мере уписали прву годину студија и остварили право на финансирање из буџета.

Студенти који су уписани на основу Програма афирмативне мере у статусу студената који се финансирају из буџета остварују и право на исхрану у студентским ресторанима и смештај у студентским домовима, у складу са Законом о ученичком и студентском стандарду и годишњим конкурсом за пријем студената високошколских установа у Републици Србији у установе за смештај и исхрану студената.

Контакти надлежних институција у саставу високошколских институција:

Центар за студенте са хендикепом Универзитета у Београду, Булевар Зорана Ђинђића 179, 11000, Београд, телефон 011 33 70 686, (за кандидате који се пријављују за упис високошколске установе у саставу Универзитета у Београду)

Центар за информисање и односе с јавношћу, Инфо-центар Универзитета у Новом Саду, Др Зорана Ђинђића 1, Нови Сад, телефон 021 485-2043,021 485-2048 (за кандидате који се пријављују за упис високошколске установе у саставу Универзитета у Новом Саду)

Контакти студентских организација које заступају младе и студенте са инвалидитетом

Удружење студената са хендикепом из Београда, Димитрија Туцовића 49, телефон 011 3910 106

Удружење студената са хендикепом Крагујевац, Светозара Марковића 7, 34000 Крагујевац, телефон 034 330 547

Нишко удружење студената са хендикепом, Бранка Миљковића 1, 18000 Ниш, телефон 063/10-55-100

Прилог 2

ПРОГРАМ АФИРМАТИВНЕ МЕРЕ УПИСА ПРИПАДНИКА РОМСКЕ НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ

Упис у прву годину студија

1. Кандидати који желе да у школској 2023/2024. години упишу прву годину основних и интегрисаних студија на високошколским установама чији је оснивач Република на основу Програма афирмативне мере уписа припадника ромске националне мањине, приликом подношења пријаве и прописане

документације за упис на студије прилажу високошколској установи следећа документа:

- изјаву у писаној форми да је припадник ромске националне мањине (модел изјаве објављен на интернет страници високошколске установе);
- препоруку Националног савета ромске националне мањине (модел препоруке објављен на интернет страници високошколске установе).

2. Упис на високошколску установу на основу Програма афирмативне мере уписа припадника ромске националне мањине у оквиру квоте која је одобрена одлуком Владе за ову афирмативну меру може да оствари студент који је положио пријемни испит.

После завршеног полагања пријемног испита/испита за проверу склоности и способности, кандидати из тачке 1, који су положили пријемни испит/испит за проверу склоности и способности, рангирају се на посебној ранг листи, са које високошколска установа уписује највише онолико кандидата колико је одобрено одлуком Владе за ову афирмативну меру. Кандидати који се на овај начин не упишу рангирају се са осталим кандидатима за редовна буџетска места.

3. Високошколске установе су у обавези да приложена документа користе само у ову сврху и да их чувају у складу са законом о заштити података о личности.

Праћење

Приликом уписа на више године студија, студенти који су уписани на основу Програма афирмативне мере уписа припадника ромске националне мањине у статусу студената који се финансирају из буџета, уколико остваре 36 ЕСПБ у складу са Законом о високом образовању, не рангирају се са осталим студентима, већ задржавају статус студената који се финансирају из буџета.

Високошколска установа је дужна да у свом информационом систему води евиденцију о студентима који су кроз Програм афирмативне мере уписали прву годину студија и остварили право на финансирање из буџета.

Студенти који су уписани на основу Програма афирмативне мере уписа припадника ромске националне мањине у статусу студената који се финансирају из буџета имају право на смештај и исхрану у складу са Законом о ученичком и студентском стандарду и годишњим конкурсом за пријем студената високошколских установа у Републици Србији у установе за смештај и исхрану студената.

Прилог 3

СМЕРНИЦЕ ЗА ПРИЛАГОЂАВАЊЕ ПРИЈЕМНОГ ИСПИТА ОСОБАМА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ КОЈЕ ЖЕЛЕ ДА УПИШУ СТУДИЈЕ У ОКВИРУ ПРОГРАМА АФИРМАТИВНИХ МЕРА УПИСА ЛИЦА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Приликом подношења пријаве и прописане документације за упис студената у прву годину основних и интегрисаних студија на високошколским установама чији је оснивач Република, кандидат који жели да буде уписан на основу Програма афирмативних мере уписа студената са инвалидитетом, дужан је да обавести високошколску установу о томе да ли су му потребна прилагођавања за полагање пријемног испита и које врсте прилагођавања су потребна, најкасније 20 дана пре термина одређеног за полагање пријемног испита и/или испита за проверу склоности и способности.

Високошколска установа има обавезу да на основу добијених информација, а у складу са могућностима којима располаже и у мери у којој је то могуће, прилагоди полагање пријемног испита и обезбеди посебне услове, сходно потребама кандидата.

1. Прилагођавање простора и услова полагања пријемног испита односи се на:

- обезбеђивање приступачности простора у којем кандидат полаже пријемни испит;
- обезбеђивање посебне просторије за израду пријемног испита, уколико је то кандидату неопходно;
- одређивање и обезбеђивање особе која ће асистирати током израде пријемног испита и/или присуство персоналног асистента, уколико је то кандидату неопходно;
- обезбеђивање услова за коришћење асистивне технологије (нпр. дигитрон, лупа, прилагођена тастатура, лаптоп и сл.) током пријемног испита, за кандидате који користе асистивне технологије и
- обезбеђивање потребног времена за полагање пријемног испита и динамике полагања испита (кандидату може бити продужено време или распоређено на краће интервале за рад, у договору са кандидатом, уколико је то у интересу кандидата).

2. Прилагођавање тестова и другог писаног материјала:

- за кандидате са сметњама вида – обезбедити тестове на Брајевом писму или са увећаним форматом слова и слика. (уколико су у средњој школи осмишљени и коришћени неки други начини испитивања, исти треба да се користе приликом пријемног испита за тог кандидата, нпр. пратилац који ће читати питања или/и уписивати одговоре);
- за кандидата са сметњама слуха – уколико је неопходно, обезбедити лице које ће уз употребу знаковног језика помоћи кандидату у разумевању захтева из тестова или додатне инструкције дати кандидату у писаној форми;

– за кандидате са сметњама у кретању и коришћењу руку – обезбеђују се помоћна средства (асистивне технологије) или лице које ће уместо кандидата уписивати одговоре у тестове и

– за кандидате са сметњама у читању и писању и разумевању математичких операција – дисграфија, дислексија и дискалкулија – високошколска установа обезбеђује лице које ће кандидату помагати у разумевању текста и захтева, као и у писању, тако што ће уместо кандидата читати задатке или усмено дати одговоре кандидата уписивати у тестове.

3. Прилагођавање других типова задатака

За израду задатака са практичним делом (нпр. лабораторијска вежба) треба урадити неопходна прилагођавања за кандидата или обезбедити алтернативни начин провере знања.

Датум и место: _____

Назив универзитета/самосталне високошколске установе:

_____

Назив високошколске установе: _____

Изјава

Пријављујем се на конкурс за упис студената на прву годину основних студија у оквиру Програма афирмативне мере уписа припадника ромске националне мањине у високошколске установе у статусу студената који се финансирају из буџета Републике Србије за школску 2023/2024. годину.

Изјављујем слободно и својеволјно да сам припадник/ца ромске националне мањине.

Ову изјаву дајем искључиво у сврху остваривања права на упис кандидата у оквиру Програма афирмативне мере уписа припадника ромске националне мањине у високошколске установе у статусу студената који се финансирају из буџета Републике Србије.

Кандидат:

_____

(потпис)

Датум и место: _____

Назив универзитета/самосталне високошколске установе:

_____

Назив високошколске установе: _____

Изјава

Пријављујем се на конкурс за упис студената на прву годину основних студија у оквиру Уписа припадника српске националне мањине из суседних земаља, у високошколске установе, под истим условима као држављани Републике Србије укључујући и право на упис у статусу студената који се финансирају из буџета Републике Србије за школску 2023/2024. годину.

Изјављујем слободно и својеволјно да сам припадник/ца српске националне мањине из суседних земаља.

Ову изјаву дајем искључиво у сврху остваривања права на упис кандидата у оквиру уписа припадника српске националне мањине из суседних земаља у високошколске установе.

Кандидат:

_____

(потпис)